

Leerplicht- jaarverslag 2023-2024

Inhoudsopgave

Voorwoord

Leerplichtwet 1969

Leerplicht

Leerlingen en onderwijs

Verzuim

Preventie en aanpak

Meldingen

Opgemaakte processen-verbaal

Vrijstellingen

Conclusies

Nawoord

Bijlagen

Voorwoord

Jaarverslag leerplicht

Voor u ligt het Leerplichtjaarverslag van de gemeente Twenterand over het schooljaar 2023-2024. Op grond van artikel 25 van de Leerplichtwet 1969 brengt het college van burgemeester en wethouders jaarlijks verslag uit aan de gemeenteraad over het in het laatst afgesloten school- of cursusjaar in de gemeente gevoerde beleid inzake de handhaving van de leerplicht en de kwalificatieplicht en de resultaten daarvan.

Het Leerplichtjaarverslag omvat de belangrijkste cijfers en trends op het gebied van schoolverzuim, thuiszitten en voortijdig schoolverlaten in de gemeente Twenterand. De regionale ontwikkelingen en resultaten worden beschreven door het Doorstroompunt (voormalig RMC).

Kwalitatief & Goed onderwijs

De gemeente Twenterand hecht veel waarde aan kwalitatief goed en passend onderwijs voor alle jongeren. Het recht op onderwijs biedt de mogelijkheid voor ontwikkeling en ontplooiën van de talenten en interesses. Jongeren worden toegerust om deel te nemen aan de maatschappij en de kans op een arbeidsplek wordt vergroot. Om het recht op onderwijs en de mogelijkheid tot zelfontplooiing te beschermen is er de Leerplichtwet 1969.

Startkwalificatie & Kwalificatieplicht

De wet schrijft voor dat leerlingen van 5 tot 18 jaar naar school moeten om een startkwalificatie te behalen. Een startkwalificatie is een diploma op minimaal havo, vwo of mbo niveau 2. Conform de kwalificatieplicht worden jongeren tot 23 jaar gevolgd.

Centrale rol gemeente

In de uitvoering van de Leerplichtwet 1969 en kwalificatieplicht heeft de gemeente een centrale rol. Hierbij wordt aangesloten bij de rechten, plichten, taken en verantwoordelijkheden van ouders, leerlingen, scholen en lokale overheden zoals beschreven in de Leerplichtwet. Bij de gemeente Twenterand is de uitvoering door het college van burgemeester en wethouders opgedragen aan door het college aangewezen leerplichtambtenaren (artikel 16 Leerplichtwet 1969) en maakt onderdeel uit van de gemeentelijk toegang tot werk, inkomen en (jeugd)zorg.

De Leerplichtwet 1969

Leerplichtwet

In Nederland wordt middels de Leerplichtwet 1969 (hierna: Leerplichtwet) het recht op onderwijs en de plicht om onderwijs te volgen geregeld. In de wet wordt aangegeven dat ouders/ verzorgers verantwoordelijk zijn voor de schoolinschrijving en schoolgang van kinderen tot 18 jaar. Vanaf 12 jaar is de jongere hier zelf ook verantwoordelijk voor. Daarnaast worden scholen vanuit deze wet verplicht melding te maken van (on)geoorloofd verzuim.

De leerplichtambtenaar doet onderzoek naar de reden en de achtergronden van het verzuim en stelt vast of er sprake is van overtreding van de Leerplichtwet. Er wordt onderscheid gemaakt in de leerplicht en de kwalificatieplicht. Zie het kader voor een korte toelichting.

Vrijstelling

Tenslotte is in de Leerplichtwet ook vastgelegd op welke gronden ouders/verzorgers een beroep kunnen doen op vrijstelling van de inschrijfplicht en onder welke omstandigheden ouders/verzorgers extra verlof voor hun schoolgaande kind kunnen aanvragen.

Maar hoe werkt dit in de praktijk? Zie hiervoor een voorbeeldcasus nader uitgewerkt op de volgende bladzijde.

De leerplicht

Geldt voor kinderen vanaf 5 jaar. Zij moeten vanaf deze leeftijd naar school en onderwijs volgen. De leerplicht eindigt na afloop van het schooljaar waarin zij 16 jaar zijn geworden.

De kwalificatieplicht

Gaat in na afloop van de leerplicht en is van toepassing op jongeren tussen de 16 en 18 jaar. De kwalificatieplicht eindigt als een jongere 18 jaar is geworden of een startkwalificatie heeft behaald. Een startkwalificatie is een diploma havo, vwo of mbo niveau 2 of hoger.

Casussen van de leerplichtambtenaren

Thuiszitter gaat weer naar school

De situatie

Eind 2023 zat een 16-jarige jongen al langere tijd thuis vanwege angstklachten.

Wat is er gedaan?

Na een multidisciplinair overleg (MDO) met betrokken professionals maakten we goede afspraken en stelden we een plan van aanpak op. Dit plan omvatte onder andere het starten van therapie bij de jeugd-GGZ en ondersteuning vanuit het jongerenwerk, dat de jongere thuis bezocht en hem begeleidde bij het naar buiten gaan. Regelmatig werden er overleggen gehouden om de voortgang te evalueren en het plan bij te stellen. Ouders en de jongere werden actief betrokken.

Hoe ging het verder?

In februari 2024 maakte de jongen kennis met zijn nieuwe klas. In april 2024 ging hij vier dagen per week naar school. Bij de start van het schooljaar 2024-2025 was het verzuim gestopt, voelde hij zich veel beter en was hij van plan eindexamen te doen.

Vastgelopen jongere met ingewikkelde gedachten

De situatie

Vanaf jonge leeftijd had de jongere complexe gedachten, wat leidde tot ernstige problemen op school, zoals verzuim en het niet nakomen van afspraken. Terwijl hij zijn gedachten begon te accepteren, had zijn omgeving moeite om hiermee om te gaan.

Wat is er gedaan?

De leerplicht heeft de POH-er ingeschakeld voor steun aan het gezin en passende hulpverlening.

Hoe ging het verder?

Een vertrouwenspersoon/mentor van school hielp de jongere bij het vinden van oplossingen om alsnog zijn examens af te leggen, wat uiteindelijk is gelukt.

Leerplicht – Lokaal

De kern van de gemeentelijke leerplichttaak ligt in het voorkomen van schoolverzuim en voortijdig schoolverlaten. Dit doen de leerplichtambtenaren vanuit het uitgangspunt dat jongeren recht hebben op onderwijs. Preventie en het (laten) inzetten van zorg staan daarbij centraal. Handhaven kan onderdeel zijn van de gemeentelijke leerplichttaak

Gezamenlijke verantwoordelijkheid

In de gemeente Twenterand wordt de aanpak van schoolverzuim vanuit een gezamenlijke verantwoordelijkheid opgepakt. De leerplichtambtenaren werken nauw samen met de scholen en diverse ketenpartners. Eén van de onderdelen daarvan is het participeren van de leerplichtambtenaren in verschillende overleggen op scholen, zoals de zorgadviesteams (ZAT) en School Ondersteunings Teams (SOT). Ook zijn er op de scholen voor voortgezet onderwijs verzuimspreekuren. Dit is in het kader van preventie waarbij de leerlingen bij beginnend verzuim alvast gewezen worden op de consequenties van aanhoudend verzuim. De leden van deze overlegorganen weten de leerplichtambtenaren goed te vinden als er een bijdrage geleverd moet worden vanuit de leerplichttaak en om mee te denken.

Passend onderwijs & Jeugdhulpverlening

In het kader van (passend)onderwijs en jeugdhulpverlening vinden casuïstiekbesprekingen plaats en is men gericht op procesoptimalisatie. De rol van de leerplichtambtenaar is daarbij een verbindende tussen de Jeugdwet en de Wet passend onderwijs. De leerplichtambtenaren hebben zo nodig nauwe contacten met de jeugdconsulenten van de gemeente.

Leerplicht – Regionaal

Regionaal is er nauwe samenwerking en afstemming met de andere leerplichtambtenaren binnen de subregio Almelo. Met de regio Twente is er twee keer per jaar een regionale bijeenkomst. Met de samenwerkingsverbanden Twente Noord (primair onderwijs) en het samenwerkingsverband 23-01 (voortgezet onderwijs) wordt twee keer per jaar een bijeenkomst georganiseerd ter bevordering van de samenwerking en éénduidige werkwijze in de (sub)regio.

Registratiesysteem

De regionale samenwerking op inhoudelijk vlak is verder voortgezet. Een voorbeeld hiervan is de implementatie van het centrale registratiesysteem (Carel) waarop de Twentse gemeenten zijn aangesloten.

Twentse Belofte

In het kader van de Twentse Belofte wordt er samengewerkt met de Twentse gemeenten en alle v(s)o- en mbo-scholen om jongeren van 12 tot 23 jaar zonder diploma goed te begeleiden, goed in beeld te houden en hun kansen op zelfstandig deelname aan de maatschappij te vergroten.

Leerlingen en onderwijs

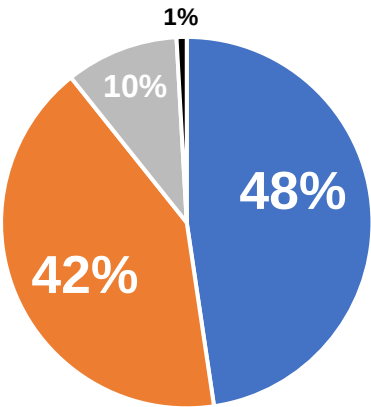
In onderstaande tabel tonen we het aantal leerplichtigen en kwalificatieplichtigen vanaf het schooljaar '20-'21 t/m het schooljaar '23-'24. Vanaf schooljaar '22-'23 was het mogelijk om op een aantal onderdelen specifiek te kunnen rapporteren.

Soort onderwijs	Schooljaar			
	'20 – '21	'21 – '22	'22 – '23	'23 – '24
Primair onderwijs *	3.332	2.277	2.639	2.565
Speciaal basisonderwijs			89	91
Voortgezet onderwijs	2.057	2.168	2.085	2.046
Voortgezet speciaal onderwijs			109	177
Middelbaar beroepsonderwijs *	258	1.010	558	567
Geen onderwijs**			48	51
Totaal	5.647	5.455	5.528	5.497

Cijfers komen uit Carel

Analyse

- In totaal waren er 5.497 leer- en kwalificatieplichtigen in schooljaar '23-'24. Dit is een lichte daling t.o.v. vorig schooljaar. Van het totaal aantal leer- en kwalificatieplichtigen in schooljaar '23-'24 (5.497) gaan 5.246 leerlingen wel naar school (95,4%) en verzuimen 251 leerlingen (4,6 %).
- Het aantal leerlingen op het primair onderwijs is in schooljaar '23-'24 2.565 en is licht gedaald.
- Een uitdraai voor het aantal leerlingen op het middelbaar beroepsonderwijs geeft voor schooljaar '23-'24 567 leerlingen.

* Het vertekend beeld in '21-'22 wordt veroorzaakt door een overgang van systemen.

**Geen onderwijs heeft betrekking op kinderen die gedurende het schooljaar in de gemeente zijn komen wonen en daardoor niet volledig in onze gemeente het onderwijs hebben gevolgd. Ook vallen hier de leerlingen onder die een vrijstelling hebben.

Verzuim

Eén van de belangrijkste doelen van de Leerplichtwet is het terugdringen dan wel het beëindigen van schoolverzuim. Schoolverzuim kan namelijk een voorbode zijn van voortijdig schooluitval. Dit kan op de langere termijn diverse onwenselijke gevolgen hebben voor het kind, maar ook tot nadelige maatschappelijke effecten leiden. We willen dan ook in een zo vroeg mogelijk stadium het verzuim stoppen. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar het volgende hoofdstuk (vormen van verzuim).

Casus: te laat melden van verzuim

In april 2024 meldt de school dat een leerling sinds september 2023 niet meer naar school komt. De zorgcoördinator heeft de ouders meerdere keren bezocht, maar hebben alleen met ouders gesproken. Het leerling- en pedagogisch adviserend team (LPA) concludeert dat er hulp nodig is. Tijdens een multidisciplinair overleg (MDO) in mei 2024 wordt besproken dat de leerling verzuimd in verband met het overlijden van een dierbare. De leerling krijgt hulpverlening en wanneer hulpverlening aangeeft dat de leerling naar school kan, maakten ouders zich nog ernstige zorgen. LPA heeft betrokken partijen gevraagd een plan te maken en de leerling is weer begonnen met school. De LPA volgt de situatie.

Casus: proces verbaal (pv) betreffende luxe verzuim

In januari 2024 ontvangt de school een DUO-melding over een leerling die meerdere dagen afwezig is geweest. De leerling wordt uitgenodigd voor een gesprek met de leerplichtambtenaar (LPA) om het verzuim te bespreken. Tijdens het gesprek blijkt dat hij zonder toestemming van de schooldirecteur of de LPA naar het buitenland is geweest. De LPA beëindigt het gesprek en meldt dat er sprake is van luxe verzuim; er volgt een nieuwe uitnodiging voor een verklaring en er wordt een proces-verbaal (PV) opgemaakt. De school dient een melding van luxe verzuim in. Zodra deze is ontvangen, wordt ouder uitgenodigd om als verdachte een verklaring af te leggen, met een tolk vanwege de taalbarrière. Dit gebeurt in februari 2024. De LPA/BOA besluit vervolgens een PV op te stellen en deze naar het OM te sturen, aangezien de leerling 8 dagen (71 lesuren) ongeoorloofd afwezig was.

Het OM dagvaardt de ouder en de zitting is gepland voor juli 2024, waarbij de LPA/BOA aanwezig is. Echter, de ouder meldde zich af om onduidelijke redenen en de tolk staat bij de verkeerde rechtbank. De rechter stelt de zitting uit en plant een nieuwe datum in december 2024. Deze casus maakt duidelijk hoe afhankelijk we zijn van externe partijen waarover we geen controle hebben.

Vormen van verzuim (1)

Er zijn verschillende vormen van verzuim:

Absoluut verzuim

Het leer- of kwalificatieplichtige kind is wel ingeschreven in de basisregistratie personen van de gemeente, maar staat niet ingeschreven op een school en heeft geen vrijstelling. De ouders/verzorgers worden aangeschreven of met een huisbezoek benaderd en verzocht binnen vier weken hun kind in te schrijven op een school. Mocht de schoolinschrijving uitblijven, dan denkt de leerplichtambtenaar mee, maar kan bij verwijtbaarheid overgaan tot handhaven.

Relatief verzuim

Het leer- of kwalificatieplichtige kind verzuimt regelmatig. Het verzuim kan een aantal lesuren betreffen, maar ook hele schooldagen. Ook frequent te laat komen wordt als relatief schoolverzuim beschouwd. Bij 16 uur of meer verzuim binnen vier weken zijn scholen wettelijk verplicht het verzuim te melden bij de leerplichtambtenaren.

Langdurig relatief verzuim (thuiszitters)

Een langdurig relatief verzuimer is een leerplichtige jongere tussen de 5 en 16 jaar of een jongere van 16 of 17 jaar die valt onder de kwalificatieplicht en die ingeschreven staat op een school of onderwijsinstelling. Indien de jongere (on)geoorloofd verzuimt, is er sprake van een langdurig verzuimer. Het gaat dus om leerlingen die niet over een vrijstelling van de inschrijfplicht (artikel 5, 5a of 15 Leerplichtwet) beschikken en ook niet zijn vrijgesteld van geregeld schoolbezoek (artikel 11 Leerplichtwet).

Vormen van verzuim (2)

Luxe verzuim

Het leer- of kwalificatieplichtige kind verzuimt omdat er recreatieve activiteiten plaatsvinden onder schooltijd.

Deze vorm van verzuim vindt vaak plaats rond vakantieperiodes. De leerplichtambtenaar maakt in dit soort gevallen, conform het beleid van het Openbaar Ministerie, proces-verbaal op.

Ziekteverzuim

Het leer- of kwalificatieplichtige kind is wegens ziekte niet in staat om naar school te gaan. Deze vorm van verzuim wordt in eerste instantie door de school opgepakt. Als er sprake is van frequent of langdurig ziekteverzuim kan de school de jeugdarts inschakelen voor advies. Als er sprake is van een vermoedelijke onterechte ziekmelding wordt hiervan door school melding gedaan bij de leerplichtambtenaar. Die start vervolgens een onderzoek.

Overig verzuim (niet wettelijk)

Een leerplichtige jongere die minder dan de wettelijke termijn -16 uur in 4 weken -verzuimt, maar wel lesuren of dagdelen overslaat, begint te verzuimen. Ook van dit verzuim mag de school melding doen aan de leerplichtambtenaar, via het verzuimloket of via het Kennisgevingsformulier. De verantwoordelijkheid voor aanpak van het verzuim ligt in eerste instantie bij de school. Een voorbeeld van overig verzuim zijn leerplichtige jongeren die regelmatig te laat komen. De door de school genomen maatregelen, zoals tijd inhalen of eerder melden, hebben dan niet geholpen. De leerplichtambtenaar kan de jongeren vervolgens oproepen bij het preventieve verzuimspreekuur, om ze te wijzen op de mogelijke consequenties van te laat komen. Onder overig verzuim valt ook verzuim dat samenhangt met achterliggende problemen van de leerling. Een voorbeeld van dit verzuim is een leerling die regelmatig verzuimt omdat hij of zij binnen het gezin zorgtaken op zich neemt waardoor onvoldoende tijd voor school overblijft. Ook hierbij geldt dat het verzuim soms niet aan de wettelijke termijn van 16 uur in 4 weken komt, maar dat de school wel een melding kan doen.

Preventie & aanpak (1)

Op het gebied van preventie en aanpak van schoolverzuim en voortijdig schooluitval wordt veel integraal- en samengewerkt (zie ook bijlage 1).

Regionale kaart Schoolaanwezigheid in Twente

Om te komen tot een uniforme aanpak van schoolverzuim en voortijdig schooluitval is een regionaal verzuimprotocol 18- /18+ en thuiszittersprotocol ontwikkeld. Dit in samenwerking met de scholen voor voortgezet- en beroepsonderwijs in de regio Twente en de GGD Twente. Het heeft geleid tot de Regionale kaart Schoolaanwezigheid in Twente waarmee alle gemeenten binnen de Regio Twente werken. In Twente hechten we waarde aan een veilige en plezierige leeromgeving voor leerlingen, met als doel maximale deelname aan het onderwijs. We verschuiven de focus van schoolverzuim naar schoolaanwezigheid. Bij schoolaanwezigheid gaat het over de onderwijsdeelname en daarmee de onderwijstijd van alle leerlingen. Door deze onderwijstijd te monitoren op niveau van school, klas én leerling wordt inzichtelijk waar extra ondersteuning nodig is. Ons doel is dat alle leerlingen optimaal profiteren van het onderwijs in Twente.

Methodische Aanpak Schoolverzuim (MAS)

De leerplichtambtenaren werken volgens de Methodische Aanpak Schoolverzuim (MAS). De MAS helpt de professional de juiste afweging te maken tussen een rechtmatige en doelmatige aanpak. Hiermee willen we dat de leerplichtambtenaar niet alleen strafrechtelijk optreedt, maar dat ook de systemische factoren aan de orde komen. Zo moet de zorgvraag achter het verzuim zichtbaar worden. Hierdoor worden minder proces-verbale opgesteld of ze worden zo geformuleerd dat er hulpverlening ingezet moet worden. De MAS versterkt de nauwe samenwerking tussen leerplichtambtenaren en de (jeugd) consulenten van de gemeente. Hierin wordt de verbinding Passend Onderwijs en de Jeugdwet steeds meer zichtbaar.

Preventie & aanpak (2)

Op het gebied van preventie en aanpak van schoolverzuim en voortijdig schooluitval wordt veel integraal- en samengewerkt (zie ook bijlage 1).

Samenwerkingsverbanden

Deze integrale aanpak wordt ook zichtbaar in de samenwerking met de samenwerkingsverbanden passend onderwijs (PO-VO 23-01) en Berséba, het landelijk reformatorisch samenwerkingsverband voor primair en speciaal onderwijs. Er is regelmatig contact om processen en casuïstiek te bespreken en om samen de nodige ondersteuning te bieden. De Twentse Belofte is het regionaal samenwerkingsverband tussen gemeenten en onderwijs om voortijdig schoolverlaten te voorkomen. De Twentse Belofte richt zich op jongeren van 12 tot 23 jaar die nog geen diploma hebben. In 2020 is de nieuwe Twentse Belofte vastgesteld.

Preventiesprekuren

In het schooljaar 2023-2024 zijn ook de preventiesprekuren op de scholen in het voortgezet onderwijs voortgezet. Hier is aandacht besteed aan het te laat komen en beginnend verzuim. De leerplichtambtenaren zijn met deze leerlingen (eventueel samen met ouders) in gesprek gegaan op de scholen. Tijdens deze gesprekken worden leerlingen gewezen op de gevolgen van het te laat komen en het ongeoorloofd afwezig zijn hierdoor. Dit heeft de daling in het aantal meldingen veroorzaakt. De meldingen zijn gebaseerd op een breed scala aan problematiek, zowel op persoonlijk vlak (psychische en lichamelijke factoren) als in de leefomgeving van jongeren, zoals moeizame thuissituatie of moeilijkheden op school. Tijdens het schooljaar 2023-2024 constateren de leerplichtambtenaren een stijging van problemen in het kader van angsten, gameverslaving, middelengebruik, pesten, overprikkeling en een verkeerde schoolkeuze. Wanneer nodig wordt casuïstiek besproken en wordt er doorverwezen (i.s.m. jeugdconsulenten). Tevens merken de leerplichtambtenaren op dat er voorheen veel meldingen binnenkwamen over motivatieproblemen, maar dat deze inmiddels door de scholen zelf worden aangepakt. Momenteel blijft er echter een complexe problematiek bestaan. Door de invoering van Passend Onderwijs zijn er binnen het reguliere onderwijs meer leerlingen met een indicatie of rugzakje, wat leidt tot een toename van complexe situaties binnen het reguliere onderwijs.

Meldingen

In onderstaande tabel tonen we het aantal meldingen van wettelijk- en niet wettelijk verzuim.

Soort onderwijs	Ongeoorloofd verzuim					
	Meldingen		Absoluut verzuim		Relatief verzuim	
	'22-'23	'23-'24	'22 – '23	'23 – '24	'22 – '23	'23 – '24
(Speciaal) basisonderwijs	21	19	-	4	21	15
Voortgezet onderwijs	114	61	-	-	114	61
Middelbaar beroepsonderwijs	187	171	-	-	187	171
Totaal	322	251	-	4	322	247

Analyse

- De 251 meldingen in schooljaar '23-'24 hebben betrekking op 165 leerlingen.
- Het aantal meldingen is hoger dan het aantal verzuimers, omdat de leerlingen meerdere keren als verzuimer kunnen worden geregistreerd, wat leidt tot recidive.
- Van de 251 leerlingen zijn er 30 leerlingen gemeld voor het preventiesprekuur op het voortgezet onderwijs (VO).

Opgemaakte processen-verbaal

In onderstaande tabel tonen we het aantal opgemaakte processen-verbaal, gesplitst voor het absolute- en relatieve verzuim.

Soort onderwijs	Proces verbaal							
	Absoluut verzuim		Relatief verzuim		Luxe verzuim		Halt	
	'22 – '23	'23 – '24	'22 – '23	'23 – '24	'22 – '23	'23 – '24	'22 – '23	'23 – '24
(Speciaal) basisonderwijs	-	-	-	-	-	2	-	-
Voortgezet speciaal onderwijs	-	-	-	-	-	-	-	-
Voortgezet onderwijs	-	-	3	2	1	2	3	2
Middelbaar beroepsonderwijs	-	-	2	-	-	-	1	-
Totaal	-	-	5	2	1	4	4	2

Analyse

- In het schooljaar '23-'24 is 8 keer een proces-verbaal opgemaakt.
- 2 keer is relatief verzuim in het voortgezet onderwijs doorgezet naar het Openbaar Ministerie (OM).
- Er is 2 keer een proces-verbaal opgemaakt in het voortgezet onderwijs inzake luxe verzuim. Deze zijn doorgezet naar het OM. Daarnaast zijn er 2 processen-verbaal afgedaan in het primair onderwijs (PO) met een officiële waarschuwing.
- Er zijn 2 HALT processen-verbaal opgemaakt wegens aanhoudend schoolverzuim.

Vrijstellingen

Ouders kunnen een beroep doen op vrijstelling van leerplicht. Hun kind hoeft dan niet naar school. In de Leerplichtwet staat omschreven wanneer een jongere de school niet kan of hoeft te bezoeken. In bijlage 3 wordt uitgelegd welke drie categorieën de wet beschrijft. In onderstaande tabel tonen we de diverse soorten vrijstellingen:

Soort onderwijs	Vrijstellingen							
	Artikel 15		Artikel 5 – A		Artikel 5 – B		Artikel 5 – C	
	'22 – '23	'23 – '24	'22 – '23	'23 – '24	'22 – '23	'23 – '24	'22 – '23	'23 – '24
(Speciaal) basisonderwijs	-	-	2	-	-	-	-	-
Voortgezet speciaal onderwijs	-	3	-	6	-	-	-	-
Voortgezet onderwijs	2	-	1	-	-	-	1	-
Geen onderwijs	-	-	-	-	-	-	-	-
Middelbaar beroepsonderwijs	1	2	-	-	-	-	-	-
Onderwijs onbekend	-	-	-	-	-	-	-	-
Totaal	3	5	3	6	-	-	1	-

Toevoegingen

- Op grond van artikel 15 zijn er vijf vrijstellingen verleend, waarvan drie in het voortgezet speciaal onderwijs en twee in het middelbaar beroepsonderwijs. Een vrijstelling op basis van artikel 15 houdt in dat vanwege bijzondere omstandigheden, de jongere op andere wijze onderwijs volgt.
- Van de zes leerlingen die een vrijstelling hebben ontvangen op basis van artikel 5 onder a in het voortgezet speciaal onderwijs, zijn er twee verzoeken voor vrijstelling die voor de eerste keer zijn ingediend, terwijl er vier aanvragen betrekking hebben op de verlenging van eerder verleende vrijstellingen. Een vrijstelling op basis van artikel 5 onder a houdt meestal in dat een jeugdige niet in staat is onderwijs te volgen ten gevolge van zijn verstandelijke-, psychische- en/of lichamelijke beperking.

Conclusies

Conclusies

- In het schooljaar 2023-2024 constateren we een daling in het aantal meldingen.
- De daling van het aantal meldingen is o.a. het resultaat van de effectievere inzet en meer zichtbaarheid van de leerplichtambtenaren, die proactief reageren op situaties. Bovendien zorgt de nauwe samenwerking met ketenpartners voor een preventieve werking, waardoor sommige meldingen voorkomen worden. Ook weten scholen steeds beter de leerplichtambtenaren te vinden, ook in de verbindende rol tot andere hulpvragen.
- Met ingang van 1 januari 2024 zijn er aanvullende middelen beschikbaar gesteld voor uitbreiding leerplicht. Door de krapte op de arbeidsmarkt is er per 1 juli 2024 24 uur per week extra formatie ingezet, waarmee er meer nadruk is gelegd op preventie en intensievere samenwerking met scholen om deze preventieve maatregelen te realiseren.
- Gedurende het schooljaar 2023-2024 zijn er 2 HALT processen-verbaal opgemaakt wegens aanhoudend schoolverzuim.
- Er is regelmatig overleg tussen leerplichtambtenaar en (jeugd)consulenten om situaties rondom kinderen integraal aan te pakken. Hierbij wordt, waar mogelijk en effectief, prioriteit gegeven aan de zorgtaak boven het opleggen van sancties mede in lijn met de MAS.

Schooljaar 2024-2025

In het schooljaar 2024-2025 blijven we ons richten op onze huidige aanpak: preventie, het verminderen van schoolverzuim en vergroten zichtbaarheid. De nadruk wordt gelegd op de oorzaken van verzuim. Het doel is niet alleen het aantal meldingen te verlagen, maar vooral het voorkomen van schoolverzuim en voortijdig schooluitval. We streven naar een duidelijke verbinding tussen de Jeugdwet en de Wet passend onderwijs om dit te realiseren. Indien een stijging in het aantal meldingen nodig is om de startkwalificatie te waarborgen, dan zien wij dit als een positief resultaat. Er zijn preventiesprekuren gestart op het ISK (Internationale Schakelklas) en er zal worden deelgenomen aan het SOT-overleg op het ISK. Daarnaast worden de preventiesprekuren uitgebreid naar andere scholen, waaronder Alma College, Noordik Almelo en Vechtdal College in Hardenberg.

Nawoord

De gemeente Twenterand wil een gemeente zijn waar jongeren graag opgroeien en waar - wanneer het dan toch mis dreigt te gaan – snel de juiste ondersteuning aan de jongeren geboden wordt.

Onderwijs is een recht en moet een goede basis geven voor deelname aan de maatschappij. Omdat frequent of langdurig schoolverzuim een bedreiging vormt voor de ontwikkeling van de jongere, is er bij de leerplichtambtenaren veel aandacht voor de oorzaken en de aanpak van schoolverzuim en voortijdig schoolverlaten. Er wordt gestreefd naar een actuele en complete registratie. Dit kan alleen met een intensieve samenwerking tussen scholen, zorginstanties en de leerplichtambtenaren tot stand komen.

Met name de laatste jaren is geïnvesteerd in een goede samenwerking met allerlei hulpverlenende instanties, scholen en leerplichtambtenaren zodat indien nodig de jongere en ouders/ verzorgers snel en adequaat doorverwezen kunnen worden. Opgemerkt wordt dat deze taken beter uitgevoerd kunnen worden met de extra uren die beschikbaar zijn gesteld door de raad.

De samenwerking in de keten en het goede gesprek met ouders en jongere blijft van groot belang!

Bijlage 1 – Preventie & aanpak (1)

Regionale kaart Schoolaanwezigheid in Twente

Om te komen tot een uniforme aanpak van schoolverzuim en voortijdig schooluitval is een regionaal verzuimprotocol 18- /18+ en thuiszittersprotocol ontwikkeld. Dit in samenwerking met de scholen voor voortgezet- en beroepsonderwijs in de regio Twente en de GGD Twente. Het heeft geleid tot de Regionale kaart Schoolaanwezigheid in Twente waarmee alle gemeenten binnen de Regio Twente werken. De verzuimkaart is een schematische weergave van de afspraken tussen het onderwijs, GGD-JGZ en gemeenten over het melden van verzuim. Doordat dit protocol een vroegtijdig contact tussen de school en leerplichtambtenaar voorschrijft is er sprake van vroegsignalering en een preventieve werking. Twente loopt voorop in het ontdekken hoe ‘denken in schoolaanwezigheid’ helpt om jongeren meer kansen in het onderwijs te geven. Eerder is een visie schoolaanwezigheid opgesteld. Deze visie is omarmd door het PO, VO, MBO, JGZ en de Twentse gemeenten.

In Twente vinden we het belangrijk dat leerlingen zich veilig voelen op school en met plezier onderwijs volgen. Een leerling die passend onderwijs volgt, krijgt de kans om zich optimaal te ontwikkelen en zich voor te bereiden op zijn toekomst. We streven voor alle leerlingen naar zoveel mogelijk deelname aan het onderwijs. Daarom is de focus van schoolverzuim naar schoolaanwezigheid verlegd. Dit vindt plaats op basis van de regionale visie schoolaanwezigheid. Het is meer dan alleen een naamswijziging. Bij schoolaanwezigheid gaat het over de onderwijsdeelname en daarmee onderwijstijd van alle leerlingen. Door het monitoren van de onderwijstijd op het niveau van de school, de klas én de leerling wordt zichtbaar gemaakt waar extra steun nodig is. Het doel: alle leerlingen optimaal laten profiteren van het onderwijs dat we in Twente bieden. Van verzuimkaart naar aanwezigheidskaart.

Denken in termen van ‘schoolaanwezigheid’ vraagt om een andere werkwijze. In deze kaart staan afspraken tussen de gemeenten, JGZ en het onderwijs over hoe we samen willen optrekken rond het stimuleren van schoolaanwezigheid. De wettelijke kaders vormen het uitgangspunt. Zie <https://www.twentsebelofte.nl/schoolaanwezigheidskaart/> voor meer informatie.

Bijlage 1 – Preventie & aanpak (2)

Samenwerkingsverbanden

Deze integrale aanpak wordt ook zichtbaar in de samenwerking met de samenwerkingsverbanden passend onderwijs (PO-VO 23-01) en Berséba, het landelijk reformatorisch samenwerkingsverband voor primair en speciaal onderwijs. Er is regelmatig contact om processen en casuïstiek te bespreken en om samen de nodige ondersteuning te bieden.

De Twentse Belofte is het regionaal samenwerkingsverband tussen gemeenten en onderwijs om voortijdig schoolverlaten te voorkomen. De Twentse Belofte richt zich op jongeren van 12 tot 23 jaar die nog geen diploma hebben. Binnen de Twentse Belofte werken diverse (keten)partners samen aan projecten, maken werkafspraken en ontwikkelen activiteiten die voortijdig schoolverlaten helpen te voorkomen. In 2020 is de nieuwe Twentse Belofte vastgesteld.

Hiermee zijn de ambities en doelstellingen hernieuwd voor de periode 2020-2024. In onze lokale aanpak leerplicht én onze aanpak rond werk doen we veel om voortijdig schoolverlaters te begeleiden. Bijvoorbeeld het inzetten van loonkostensubsidies en de samenwerking met het Doorstroompunt (18-23 jarigen). Er wordt veelvuldig gebruik gemaakt van het Twents Fonds voor Vakmanschap. Ook werken we samen met de gemeenten Wierden, Hellendoorn en Rijssen – Holten in het project 'Een structureel vangnet vsv'ers (23-27 jarigen)'.

Vanuit de Samenwerkingsagenda Jeugd wordt binnen actielijn 2: Onderwijs en Zorg, gewerkt aan het samen anders organiseren van zorg. Onderzocht wordt hoe samen te werken om te komen tot een betere ondersteuning van jongeren, ouders en professionals, zodat ieder kind opgroeit met een perspectief op een goed leven.

Bijlage 2 – Vrijstellingen

Ouders kunnen een beroep doen op vrijstelling van leerplicht. Hun kind hoeft dan niet naar school. In de Leerplichtwet staat omschreven wanneer een jongere de school niet kan of hoeft te bezoeken. De wet beschrijft drie categorieën:

Vrijstelling van geregeld schoolbezoek

Het kind staat wel ingeschreven bij een school maar kan tijdelijk geen (volledig) onderwijs volgen.

Gewichtige omstandigheden als ziekte, schorsing, plichten vanuit een godsdienst of levensovertuiging en vakantie in verband met seizoensgebonden werk van de opvoeder(s) zijn daar voorbeelden van.

Vervangende leerplicht

Als een jongere vanaf 14 jaar niet geschikt is volledig onderwijs te volgen wordt vervangende leerplicht verleend. De jongere staat bij een school ingeschreven en er wordt toegestaan om naast onderwijs ook praktijktijd (werk/stage) te krijgen.

Vrijstelling van de plicht tot inschrijving

Een vrijstelling van de inschrijvingsplicht van een kind kan in de volgende bijzondere omstandigheden ontstaan:

- Bij lichamelijke of psychische ongeschiktheid van de leerling (Artikel 5 onder a),
- Als de ouders overwegende bedenkingen hebben tegen de richting van het onderwijs (Artikel 5 onder b),
- Als de leerplichtige onderwijs volgt in het buitenland (Artikel 5 onder c),
- Vanwege bijzondere omstandigheden, waarbij de jongere op andere wijze onderwijs volgt (Artikel 15)

Colofon

Titel	Jaarverslag Leerplicht 2023 – 2024
Uitgave	Oktober 2024
Samenstelling	Gemeente Twenterand

